

popoldne srdito preganjal srako *Pica pica*, ki je imela gnezdo v smreki. Skupaj s kolegi sem tega dne opazoval 9 južnih postovk (4 samce, med njimi tri odrasle in enega drugoletnega samca, ter 5 samic). Naslednjega dne se južnim postovkam nisem posebej posvečal, le na traviščih pri Šentjakobu sem na vodnikih spotoma opazil enega (1) odraslega samca in dve (2) samici. Ker ima ta pretežno žuzkojeda vrsta ob gnezdiščih majhen akcijski doseg [GLUTZ VON BLOTZHEIM, U.N., K. BAUER & E. BEZZEL (1971): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Bd. 4. Akadem. Verlagsgesellschaft, Wiesbaden], je opazovanje krmiljenja samice s takšne razdalje z "neznačilnim" plenom vredno zapisa. Dne 14. in 15.5. sem temeljito pregledal ves teren okoli Krakovskega gozda, a južnih postovk ni bilo več opaziti. Na mestu prvega opazovanja so posedale tri rdečenoge postovke *Falco vespertinus*, dva (2) odrasla samca in ena (1) samica. Moje zadnje opazovanje južne postovke v okolici Krakovskega gozda je z dne 13.5.2001, ko sem pri G. Gomili opazoval osebek (1) drugoletnega samca, ki je ob 7.30 uri v družbi s črnočelim srakoperjem *Lanius minor* v pasu pokošenega polintenzivno gojenega travnika z električnega vodnika oprezal za plenom.

Borut Štumberger, SI-2282 Cirkulane 41, Slovenija, e-mail: stumberger@siol.net

JUŽNA POSTOVKA *Falco naumanni*

Lesser Kestrel – 5 females and 4 males observed on April 13th 1994 at Zaklanec near Horjul. Two females with rings on their legs; they had been ringed as nestlings with colour rings on July 2nd 1991 and June 19th 1993 on the same site (C Slovenia). One male also observed on April 15th 1995 along the Ljubljana-Naklo motorway near the village of Voglje (N Slovenia).

Dne 13.4.1994 sva zavila k znanemu barjanskemu gnezdišču južnih postovk pri transformatorju pod Drenovim gričem. Postovk v okolici nisva opazila. Vzdolž vrst številnih vodnikov sva videla le lesno sovo *Strix aluco*. Ta je sredi dneva počivala kar na lesenem drogu. Toliko večje presenečenje pa naju je čakalo v Zaklancu pri Horjulu: pet (5) samic in (4) samci južnih postovk je posedalo po kozolcih in vodnikih v vasi in lovilo po vrtovih in travnikih. Med njimi je bila samica, obročkana z aluminijastim obročkom na desni nogi in z rdeče-oranžnim barvnim obročkom na levi. Neka druga samica je imela zelen obroček na desni nogi in aluminijastega na levi. Po podatkih Prirodoslovnega muzeja Slovenije obe ptici izvirata iz Zaklanca: prva je bila obročkana v gnezdu kot mladič 2.7.1991, druga pa 19.6.1993 (D. ŠERE pisno). Opisano opazovanje je eno zadnjih s t.i. "barjanskih" gnezdišč te vrste. Kasneje je prvi avtor notice južno postovko v osrednji Sloveniji videl le še enkrat: dne 15.4.1995 je en (1) odrasel samec ob avtocesti Ljubljana – Naklo letel v bližini vasi Voglje.

Borut Štumberger, SI-2282 Cirkulane 41, Slovenija, e-mail: stumberger@siol.net & Bojan Marčeta, Raičeva 135, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: bojan.marceta@uni-lj.si

JUŽNA POSTOVKA *Falco naumanni*

Lesser Kestrel – 1 male observed near Dornava (Pesnica valley) on May 18th 1985, and 2 males near Žilhava (Ščavnica valley) on May 10th 1990: these are the last known records for Lesser Kestrels in the Štajerska region (NE Slovenia), where the last breeding was recorded in 1980.

Ko sem sem pregledal bibliografijo Acrocephalusa s kazalom ptic vred [TOME, D. (2000): Bibliografija Acrocephalusa 1980-2000. Acrocephalus 21 (101): 177-215] in se informativno pogovoril s kolegom Francem Bračkom, mi je postalo jasno, da sta moji štajerski opazovanji južnih postovk eni zadnjih, znanih v Sloveniji. Samca južne postovke sem opazoval popoldne 18.5.1985 nedaleč od kolonije sivih čapelj *Ardea cinerea* pri Dornavi (dolina Pesnice). Posedal je na zračnih vodih nizke napetosti nad zadnjo zaplato svojčas obsežnih vlažnih travšč in se občasno poganjal za žuželkami (vreme: delno sončno, 18 °C, brezveterje). Drugo opazovanje je iz okolice Vidma ob Ščavnici: 10. 5. 1990 sem sistematično pregledoval električne vodnike po Slovenskih goricah, ko sem pri Žihlavi (Videm ob Ščavnici) ob transformatorju opazil dva (2) odrasla samca južnih postovk. Vaški mozaik (ekstenzivno obdelovani travniki, vrtovi, sadovnjaki), po katerem sta oprezali ptici, je tako rekoč nagovarjal k neuresničeni misli o morebitni gnezditvi. Edino novejšo znano opazovanje vrste je s 3. 6. 1986 pri Komarniku, ko je bil opazovan en sam osebek [GREGORI, J. (1989): Favna in ekologija ptičev Pesniške doline (SV Slovenija, Jugoslavija). Scopolia 19: 1-59]. Iz izvrstno dokumentiranega propada avstrijske populacije na Štajerskem (1982) in Koroškem (1984) [DVORAK, M., A. RANNER & H.M. BERG (1993): Atlas der Brutvögel Österreichs. Umweltbundesamt, Wien] pa lahko sklepamo, da so južne postovke na SV Slovenije povsem prenehale gnezdit v začetku 80ih let. Takrat so bili opravljeni zadnji posegi isuševanj Pesniške doline. Pomnik: v delu "Ptice Maribora z okolico" [REISER, O. (1925): Die Vögel von Marburg an der Drau. Naturwissenschaft. Ver. für Steiermark, Graz] je južna postovka v začetku prejšnjega stoletja veljala za množično (kolonijsko) gnezdilko štajerskih nižin in rečnih dolin. Zadnje južne postovke naj bi bile na gradu Dornava gnezdile leta 1980, ko sta za baročnimi štukaturami gnezdila le še par ali dva – pravo nasprotje nekdanjim skupinam ptic v okolici te monumentalne zgradbe (ANONIMUS).

Borut Štumberger, SI-2282 Cirkulane 41, Slovenija, e-mail: stumberger@siol.net

PEREGRINE FALCON *Falco peregrinus*

Sokol selec – opazovanje neodraslega sokola selca, ki je 22. 2. 2002 uplenil samico malega žagarja *Mergellus albellus* na zadrževaniku Medvedce (SV Slovenija)

On February 22nd 2002, Matjaž Kerček and the author of

this note went to the Medvedce reservoir SE of Pragersko (NE Slovenia) to count birds. While counting ducks, we spotted a female Smew *Mergellus albellus* on the other side of the reservoir, from where it suddenly took off. I followed it as long as possible. A few moments later I noticed a strange silhouette in the air, and with the aid of my binoculars I realised that the Smew had just been caught by a Peregrine Falcon. It landed in a nearby field, where he killed the Smew, removed its feathers and began to gorge on it. We saw that it was an immature Peregrine Falcon. Full of excitement we left it alone with its lunch. The Peregrine Falcon's diet has not been researched so far in Slovenia, but according to GLUTZ VON BLOTZHEIM & BAUER [GLUTZ VON BLOTZHEIM, U.N., K. BAUER & E. BEZZEL (1971): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Bd. 4. Akadem. Verlagsgesellschaft, Wiesbaden] the Anatidae ducks can constitute up to 1% of its diet, sometimes even up to 20%.

Dejan Bordjan, Ul. 8.februarja 50, SI-2204 Miklavž na Dravskem polju, Slovenija, e-mail: dejanonih@email.si

SOKOL SELEC *Falco peregrinus*

Peregrine Falcon – two individuals observed near Vrbje fishpond (NE Slovenia) on June 26th 2001

Dne 26.6.2001 sva se s prijateljem Sandijem odpravila na ribnik Vrbje. Že pred prihodom sva na cesti opazila divjgo grlico *Streptopelia turtur*, ki se je prehranjevala z zrnjem, raztresenem po cesti. Ko sva prišla do ribnika, sva si najprej ogledala ptice, plavajoče na vodi. Naštela sva okoli 100 lisk *Fulica atra* in 10 zelenonogih tukalic *Gallinula chloropus*. Na nebu sva videla nekaj sivih vran *Corvus corone cornix*, kanj *Buteo buteo* in postovko *Falco tinnuncullus*. Nad ribnik sta kmalu priletela tudi dva (2) sokola selca. Dvajset minut sta v zraku uganjala bliskovite manevre. Domnevam, da bi lahko gnezdila v opuščnem kamnolomu nekaj kilometrov stran.

Primož Sedminek, Podlog 33a, SI-3311 Šempeter, Slovenija

MOKOŽ *Rallus aquaticus*

Water Rail – calls of a single individual heard on June 14th and 16th 1998 at Mali Plac near Bevke (Ljubljansko barje, C Slovenia); according to the habitat and the available data, the author suspects that the Water Rail could have bred in the area.

Med nabiranjem herbarija sem 14. in 16.6.1998 na Malem placu pri Bevkah slišala kruljenje mokoža. Mali plac je ostanek nekdanj obsežnejšega visokega barja in je sedaj v veliki meri porasel z vodnimi in močvirskimi rastlinami (vodna perunika *Iris pseudacorus*, širokolistni rogoz *Typha latifolia*, šaši *Carex* spp., ločki *Juncus* spp., leče *Lens* sp., pokončni ježek *Spartanum erectum*, ipd.), med katerimi so si spletle gnezda številne mlakarice *Anas platyrhynchos*, mali ponirki *Tachybaptus ruficollis* in

zelenonoge tukalice *Gallinula chloropus*. Pravega šotišča z rosikami *Drosera* spp., munci *Eriophorum* spp. in mahovnicami *Oxycoccus* spp. je le še za vzorec, saj vanj silijo krhlike *Frangula alnus* in breze *Betula pendula*. Glede na datum in primerni, razmeroma mirni habitat je seveda možna tudi mokožova gnezditvev.

Katarina Denac, Gorkičeva 14, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: katarina.senegacnik@guest.arnes.si

GRAHASTA TUKALICA *Porzana porzana*

Spotted Crane – observation of a single individual on Bajer pond near Zalošče (SW Slovenia), August 27th 2001

Bil je 27.8.2001, ko sem se zjutraj ob 7.00 uri odpravil k tako imenovanemu Bajerju pri Zaloščah. Upal sem, da bom lahko spet opazoval kozico *Gallinago gallinago*, ki sva jo dan prej tu videla s Tomažem Bercetom, vendar se mi je nasmehnila druga sreča. Imel sem priložnost opazovati grahasto tukalico. Sprva sem pomislil, da opazujem mladostni osebek zelenonoge tukalice, ki jih je v Bajerju kakih 4 do 5, a ptica je bila preveč temno obarvana. Podrepje je bilo v celoti bele barve, medtem ko ima zelenonoga tukalica bele barve le v obliki polkroga. Grahasta tukalica je bila verjetno le na selitvi, kajti prej je to še nisem opazil, vendar pa gnezditvev tudi ni izključena. Podatek je zanimiv, saj atlas gnezdilke [GEISTER, I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. DZS, Ljubljana] grahaste tukalice kot gnezdilke za JZ Slovenijo ne omenja.

Erik Šinigoj, Šinigojska ul. 5, SI-5294 Dornberk, Slovenija

SLOKA *Scolopax rusticola*

Woodcock – spring and autumn observations in a continuous Dinaric beech forest with fir *Omphalodo-Fagetum* s. lat. on Mt. Krim (C Slovenia). In spring (March 29th 1997), one individual was observed flying over a small clearing at an altitude of 780 m a.s.l. In the autumn (November 2nd 2000), two ex. were frightened away at 760 and 940 m a.s.l. in a continuous forest habitat.

O sloki slovenski ornitologi ne vemo kaj dosti, predvsem zaradi njenega skoraj neopaznega načina življenja. Medtem ko smo se, večinoma po zaslugi Petra Trontlja, nekako spoznali z odkrivanjem sloke v gnezditvenem obdobju, teritorialnimi leti samcev v mraku, pa nam je selitveno obdobje še vedno tuje. O jesenskem pojavljanju sloke na selitvi so večino podatkov v preteklih obdobjih zbrali lovci [SOVINC, A. (1994): Zimski ornitološki atlas. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana], sicer pa večina ornitoloških opaznanj zadeva le naključna srečanja. Jeseni se z Daretom Fekonjo navadno odpraviva pregledovat gnezdilnice po Krimskem hribovju. Tako je bilo tudi 2. 11. 2000.